

Ghidul Cetățeanului Digital

V1

Mediul digital a devenit un spațiu de desfășurare pentru tot mai multe activități umane, fie că vorbim despre divertisment, informare, comunicare sau productivitate.

În calitate de cetățeni, **avem posibilitatea de a utiliza mijloacele digitale pentru a ne respecta obligațiile și de a ne obține drepturile** pe care le avem.

Facilitarea interacțiunii cu autoritățile publice prin intermediul mijloacelor digitale **se bazează atât pe capacitatea instituțiilor publice** de a furniza servicii digitale **cât și pe capacitatea cetățenilor** de a utiliza aceste servicii.

Ghidul Cetățeanului Digital are ca scop oferirea unor repere relevante în acest sens. **Vom explora împreună profilul nostru de cetățean digital, care include informațiile, abilitățile și comportamentele care definesc acest rol.**

De ce am dori să fim un cetățean pregătit din punct de vedere digital? Pentru că evoluția societății în general și a localităților, în mod particular, depinde de gradul lor de digitalizare, iar **calitatea vieții noastre personale, profesionale și sociale este influențată de capacitatea noastră de relaționa bine cu instituțiile statului și comunitatea din care facem parte.**

Legendă:

Ce?

Află ce reprezintă un anume concept.

De ce?

Înțelege cu ce te afeactează pe tine acest concept.

Ce pot face eu?

Care e cea mai mică acțiune pe care o pot face eu acum pentru a contribui.

CUPRINS

1. Informații

- 1.1 [Ce instituții]** Ce instituții oferă servicii cetățenilor și care este rolul lor ?
- 1.2 [Când]** În ce contexte interacționăm cu aceste instituții?
- 1.3 [Ce servicii]** Ce servicii digitale disponibile?
- 1.4 [Ce reguli]** Care sunt regulile (drepturile și obligațiile)?
- 1.5 [Cum]** Cum ne rezolvăm nevoile de cetățean, mai ușor?
- 1.6 [Încotro]** În ce direcție evoluează localitatea noastră?
- 1.7 [Cât]** Cât de performantă este autoritatea publică?

2. Aptitudini

- 2.1 [Competențe]** Care sunt competențele digitale minime?
- 2.2 [Informare]** Cum ne informăm corect?
- 2.3 [Comunicare]** Cum comunicăm online?
- 2.4 [Date]** Cum reprezentăm realitatea prin date digitale?
- 2.5 [Colaborare]** Cum colaborăm în mediul digital?
- 2.6 [Licențe]** Ce sunt licențele și cum le folosim?
- 2.7 [Identitate]** Care este identitatea mea digitală?

3. Comportament

- 3.1 [Global]** Conștient și contributiv global
- 3.2 [Informat]** Informat despre dinamica localității
- 3.3 [Proactiv]** Activ și constructiv social
- 3.4 [Rezilient]** Perseverent și adaptabil la schimbare
- 3.5 [Empatic]** Atent la nevoi și perspective diverse
- 3.6 [Implicit]** Implicit în proiecte civice
- 3.7 [Autonom]** Independent în găndire și acțiune

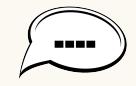
1. Informațiile

În acest capitol sunt cuprinse câteva informații care ne vor ajuta să interacționăm mai ușor cu instituțiile publice.

1.1 Ce instituții oferă servicii cetățenilor și care este rolul lor?

 În calitate de cetățeni beneficiem de servicii oferite de un complex de instituții.

Acestea sunt organizate la nivel local, județean, regional și central precum și pe domenii de activitate. Instituțiile care sunt organizate pe domenii de activitate sunt de regulă subordonate sau coordonate de una sau mai multe instituții centrale sau locale.

 Principalele instituții centrale sunt Parlamentul, Guvernul, Curtea Constituțională, Înalta Curte de Casație și Justiție și Președintele. La nivel local, există primării, consilii locale, consiliu județene, prefecturi, judecătorii, tribunale și curți de apel.

 Majoritatea instituțiilor au o componentă digitală în cadrul serviciilor pe care le oferă. Fie că este vorba de informare prin website, poștă electronică sau platforme digitale; putem beneficia de servicii digitale de la majoritatea instituțiilor menționate.

Îată o listă cu [website-urile instituțiilor centrale](#) și o hartă interactivă cu [website-urile tuturor primăriilor din țară](#).

1.2 În ce contexte interacționăm cu aceste instituții?

 Interacțiunile pe care le avem cu instituțiile publice pot fi clasificate în 4 categorii:

- Interacțiuni prin care **obținem informații** de la instituții publice;
- Interacțiuni prin care **oferim informații** instituțiilor publice;
- Interacțiuni prin care **plătim sau ne sunt plătite sume de bani**;
- Interacțiuni prin care **obținem servicii** (educație, sănătate, siguranță, protecție socială etc).

Majoritatea procedurilor integrează două sau mai multe categorii de interacțiuni. De exemplu, pentru a primi informații trebuie să oferim informații cu privire la identitatea noastră și, în unele cazuri, motivul pentru care solicităm acele informații.

 Înainte de orice interacțiune este utilă o informare. Putem obține informații de pe website-urile autorităților sau formulând o solicitare prin email.

De asemenea, există posibilitatea ca autoritățile publice să ne comunice în mod direct o serie de informații pe care le consideră necesar să le cunoaștem.

De regulă, **fiecare eveniment din viața noastră are o parte care presupune o interacțiune cu autoritățile publice**, exemple de astfel de evenimente sunt: obținerea unei cărți de identitate, obținerea unui permis de conducere, *naștere, căsătorie, divorț, achiziționarea unei locuințe, închirierea unei locuințe, înmatricularea unui autovehicul, votarea, înregistrarea obligațiilor fiscale, căutarea unui loc de muncă, angajarea, pierderea unui loc de muncă, pensionarea, începerea unei afaceri, modificarea unei afaceri, programarea unui consult medical, obținerea de ajutor, adoptii, înscrierea la școală, obținerea unui pașaport, denunțarea ilegalitaților sau a neregulilor etc.*

Fiecare dintre aceste evenimente presupune urmarea unei proceduri. Pentru a ne fi mai ușor să urmăm aceste proceduri, este necesară o informare prealabilă. Pentru a ne informa corect trebuie să o facem din surse oficiale. Cel mai bine este să ne informăm din legi, de pe website-ul instituției care se ocupă de acea procedură, să solicităm aceste informații prin poștă electronică sau să consultăm un specialist avizat în cazul unor proceduri mai complicate, cum ar fi formularea unei acțiuni în judecată sau menținerea evidențelor contabile pentru afacerea noastră.

1.3 Ce servicii digitale sunt disponibile?

De regulă, **fiecare instituție are pe website o listă de servicii pe care ni le oferă**. Totuși, pentru a ne fi mai simplu, găsim aici o listă cu serviciile pe care le putem accesa digital. Această listă este revizuită constant dar este posibil ca unele informații să nu fie actualizate, de aceea vă recomandăm să consultați sursele oficiale la care am făcut referire anterior.

Instituțiile publice sunt obligate să asigure posibilitatea de a primi și trimite documente semnate digital*. Astfel, chiar dacă nu există servicii cu proceduri digitalizate, toate instituțiile pot comunica prin poșta electronică, nemaifiind necesară deplasarea la sediul instituției pentru o serie de proceduri, cum ar fi depunerea unor copii de documente, solicitarea unor informații, obținerea unui nr. de ordine sau înregistrare etc.

* Exceptie fac autoritățile judecătorești, Parlamentul și Președintele, pentru anumite situații.

1.4 Care sunt regulile (drepturile și obligațiile)?

Este esențial să știm că **fiecare drept are o obligație corespunzătoare**. Pentru fiecare drept pe care îl avem, există o obligație iar pentru fiecare obligație pe care o avem, există un drept.

Poate cea mai importantă este **obligația de a cunoaște legea**. Se presupune că orice persoană căreia îi este recunoscută capacitatea juridică este, implicit, cunoșătoare a legii. Altfel spus, pentru a ne fi recunoscută capacitatea juridică, avem obligația de a cunoaște legea.

Pe **respectarea legii** se fundamentează întreaga ordine juridică. **Respectarea propriilor obligațiilor poate fi văzută și ca respectarea drepturilor altora**. De exemplu, dreptul nostru de proprietate presupune obligația tuturor celorlalți la o abținere de la nesocotirea acestuia.

Documente fundamentale care trasează arhitectura drepturilor și libertăților pe care le avem în raport cu alte persoane și cu autoritățile publice sunt [Constituția României](#), [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#), [Declarația Universală a Drepturilor Omului](#), [Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice](#).

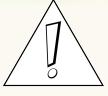
Buna desfășurare a raporturilor juridice este reglementată și de legi precum [Codul Civil](#) și [Codul Penal](#) sau de legi speciale ca [Legea 109 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice](#).

1.5 Cum ne rezolvăm nevoile de cetățean, mai ușor?

Serviciile publice ne sunt furnizate de instituții diferite. Pentru a identifica instituția publică la care să apelăm, este necesar să știm ce fel de serviciu dorim să accesăm.

Primăria, prin organele ei, este instituția care furnizează cele mai multe servicii directe cetățenilor. De aceea aceasta este, de cele mai multe ori, un punct de pornire bun. [Această hartă](#), menționată anterior, ne ajută să găsim website-ul primăriei noastre.

Aici puteți găsi o **listă cu evenimentele/nevoile cetățenești și instituțiile care sunt responsabile de rezolvarea lor**.

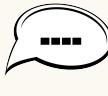
lată o serie de pași pe care îi poți parcurge pentru o interacțiune mai ușoară cu instituțiile publice locale:

1. Clarifică nevoia pe care dorești să o rezolvi;
2. Identifică instituția publică locală răspunzătoare de rezolvarea nevoii tale;
3. Verifică pe website-ul instituției care sunt pașii necesari de parcurs;

Parcurge acești pași printr-o interacțiune digitală (prin e-mail sau website-ul instituției), dacă este posibil.

1.6 În ce direcție evoluează localitatea noastră?

Viața noastră personală, profesională și socială este influențată de strategiile de evoluție imaginate de autorități și de capacitatea lor de a le pune în practică.

Instituțiile publice locale au obligația de a ne răspunde la următoarele întrebări: Ce tip de localitate va deveni, în timp, localitatea unde locuiesc? Există o strategie de dezvoltare pe termen mediu și lung a localității? Cum vor evolua diferite domenii (agricultura, turism, infrastructură, educație, sănătate, siguranță, alimentație etc) în viitor?

Răspunsurile pot fi găsite fie pe website-ul primăriilor sau aceste întrebări pot fi adresate direct autorității locale.

1.7 Cât de performantă este autoritatea publică?

Dacă există un plan de dezvoltare al localității, este sugerat să putem urmări evoluția acestuia.

Evoluția poate fi măsurată prin intermediul unor indicatori stabiliți pentru fiecare domeniu în parte. Exemple: numărul de persoane care folosesc transportul public (transport), abandonul școlar (educație), calitatea produselor din piețele alimentare (alimentație publică), gradul de acces la servicii de date (infrastructură de date), numărul de turiști și satisfacția lor (turism) etc. Valoarea acestor indicatori este măsurată la începutul și finalul unei perioade, pentru a putea analiza performanța de utilizare a resurselor în scopurile asumate.

Autoritatea publică locală publică aceste informații pe website-ul instituției sau furnizează răspunsuri corespunzătoare la cererea cetățenilor.

2. Aptitudini

În acest capitol sunt cuprinse aptitudinile care ne vor ajuta să interacționăm mai bine în mediul digital.

2.1 [Competențe] Care sunt competențele digitale minime?

 Competențele tehnice de bază necesare pentru interacțiunea online presupun abilitatea cetățeanului de a utiliza tehnologia pentru acțiuni necesare interacțiunii cu autoritățile publice (email, accesarea unui website, completarea unui formular, administrarea unor documente digitale).

 Competențele digitale ne ajută să ne rezolvăm problemele mai eficient, iar acest lucru poate fi observat după o anumită perioadă de timp, în care ne-am dezvoltat abilități digitale de bază. La început, foarte probabil că vizita la Primărie, interacțiunea umană și numărul de ordine primit pe biletel să fie mai atractive. În timp, posibilitatea de a gestiona interacțiunea cu statul prin intermediul tehnologiei este un câștig de timp, rigurozitate, eficiență pentru toți cei implicați în acest proces.

 Dacă știm să citim, să scriem prin acționarea tastaturii, a mouse-ului sau a ecranului, putem utiliza unele digitale. **Nu este necesară cunoașterea limbajelor de programare** pentru utilizarea unor unele simple; majoritatea uneltelelor și website-urilor sunt create pentru o utilizare intuitivă. **Care ar putea fi primul pas?** Utilizarea e-mailul-ului în interacțiunea cu cei apropiati, identificarea și citirea informațiilor disponibile online, crearea și modificarea unor documente WORD.

2.2 [Informare] Cum ne informăm corect?

 Acțiunile și deciziile noastre cotidiene se bazează pe informațiile de care dispunem. Ne alegem profesia, destinațiile de vacanță, preferințele politice și sociale, modul în care ne petrecem timpul, ne deplasăm sau ne facem cumpărăturile pe baza emoțiilor și a informațiilor de care dispunem. Informațiile sunt cele care ne influențează părerea despre un anumit subiect și este important să observăm că ele nu întotdeauna sunt corecte și valide. **Există informații false, surse de informare fără credibilitate sau prezentări manipulative ale unor informațiilor corecte.**

 Informarea corectă și gândirea critică ne ajută să luăm decizii mai bune, să ne lărgim cunoștințele pe care le avem, să ne dezvoltăm reziliența în situații noi sau în situații critice, să fim o sursă de bine pentru ceilalți și să putem accesa informații diverse cărora nu le dăm neapărat crezare, dar care ne ajută să înțelegem perspective diferite. Învățarea și reînvățarea este un proces continuu. Omul se schimbă iar lucrurile create de om (societate, obiceiuri, moravuri, legi) se schimbă și ele, informarea și comunicarea ne ajută să ne poziționăm corect în acest proces.

 Pentru a ne informa corect este important **să ne informăm din surse credibile** (aici poate fi link către clasificarea presei ... am eu link). **În relația cu instituțiile publice ne bazăm pe informații emise de către acestea** sau pe argumentări și interpretări dezvoltate pe baza acestora.

2.3 [Comunicare] Cum comunicăm online?

 Comunicarea este procesul prin care ne transmitem informații în diferite forme. În mediul digital putem comunica prin diferite canale și pe diferite nivele de complexitate. **Putem scrie un mesaj unui prieten, putem posta o informație publică pe rețele de socializare sau putem scrie un e-mail unui profesor, unui furnizor de servicii sau unei instituții.**

 Comunicarea facilitează cunoașterea, învățarea, divertismentul, sănătatea emoțională, economia și mai toate aspectele vieții de cetățean. **Comunicarea instituțională presupune existența unui scop legal.** Orice comunicare instituțională trebuie fundamentată pe un text de lege, pe un drept sau pe o obligație. Mediul digital ne ajută să comunicăm cu instituțiile publice la costuri (tempo, bani, resurse) mult mai mici.

 Putem începe prin **a ne inventaria canalele de comunicare, prin a dezvolta canale noi sau prin a ne consolida cunoștințele despre cele pe care le folosim deja.** Crearea unei adrese și a unui cont de e-mail sunt esențiale în special pentru interacțiunea cu instituțiile publice.

2.4 [Date] Cum reprezentăm realitatea prin date digitale?

Este indicat să facem diferență între măsurători, statistici, sondaje sau colecții de opinii și să știm să folosim unelte de colectare și de administrarea a datelor.

 Nivelul de interpretare pe care îl permite sau îl presupune un set de date este determinant. Unele date, cum ar fi măsurătorile, permit sau presupun un nivel de interpretare minim - limitat la etalonul folosit (ex: centimetrii, inchii, ani lumină - pentru distanță), la instrumentul de măsurare (liniar, cântar, laser) și la persoana/procesul de măsurare (persoană experimentată, persoană neexperimentată, proces automat, proces practic, proces teoretic etc.). Alte date cum ar fi statisticile, sondajele sau colecțiile de opinii, permit sau presupun un nivel de interpretare mult mai mare - fiind practic un set de date deja interpretat

„Tot ceea ce auzim este o opinie, nu o certitudine. Tot ceea ce vedem este o perspectivă, nu adevară” - *Marcus Aurelius*

 Conștientizarea acestor factori ne ajută să înțelegem mai bine ce sunt datele într-un mod abstract dar și cum să le folosim în mod practic. **Citirea unor date nu necesită o cunoaștere profundă ale unor tehnici** matematice, statistice sau sociologice și nici utilizarea unor programe speciale. Există forme de prezentare vizuală a datelor care ne permit să ne facem o idee despre acestea.

 Putem începe prin a vedea cum ne putem ordona și simplifica utilizarea datelor pe care le păstrăm (agende, datele de naștere ale apropiatilor, calendarul, evenimente planificate, liste de cumpărături, bugetele, un inventar, copii ale documentelor, albume foto etc.) prin utilizarea unelTELOR digitale. În cazul utilizării acestor unelTE pentru păstrarea unor informații personale sau sensibile, trebuie să știm că există riscul de pierdere, distrugere sau sustragere; dar **utilizarea acestor unelTE presupune o simplificare a proceselor de stocare și manipulare a datelor** (ex: înregistrarea unor cheltuieli zilnice ne permite să extragem tipare și concluzii care ne permit o mai bună administrare financiară).

2.5 [Colaborare] Cum colaborăm în mediul digital?

 Colaborarea presupune să desfășurăm o acțiune sau un proces împreună cu alte persoane. Mediul digital permite colaborarea cu alți cetățeni la costuri foarte mici (timp, nevoie de deplasare, acces la expertiză, costuri de transfer).

 Conecțarea și colaborarea cu alți cetățeni care au aceleași scopuri sau preocupări poate fi esențială. Acest lucru ne permite să scurtăm timpul de învățare, să sporim efectul acțiunilor noastre și să contribuim la binele comun.

Colaborarea nu necesită și nu presupune o aliniere totală între două sau mai multe persoane. Putem colabora cu un cetățean de altă vârstă sau de alt sex pentru un scop comun.

 Putem începe prin a face voluntariat pentru o cauză în care credem, prin participarea la o dezbatere publică, prin lansarea unei inițiative sau prin a face un anunț sau un apel pe canalele de care dispunem.

2.6 [Licențe] Ce sunt licențele și cum le folosim?

Licențele digitale sunt acte juridice între părți care determină condițiile în care se utilizează un produs sau un serviciu - **licențele sunt o specie de contracte**. Acestea se referă la drepturi ca: dreptul de a utiliza, dreptul de a comercializa sau dreptul de a distribui.

În momentul utilizării de conținut digital creat de altcineva este indicat să asociem sau să cităm licență în baza căruia am distribuit/creat/utilizat acest conținut. [Legea 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe](#) ne ajută să ne facem o idee despre ce presupun drepturile de autor.

Nu orice conținut presupune o limitare a utilizării, există creații disponibile pentru uz public, fie pentru că autorul a ales acest lucru fie pentru că perioada de exclusivitate a dreptului de utilizare și/sau exploatare a expirat.

Cunoașterea drepturilor și a obligațiilor previne posibilitatea apariției unor probleme de tip legal sau funcțional.

Pentru aceasta, este utilă citirea licențelor, a termenilor și condițiilor ale produselor și serviciilor pe care le folosim deja. Aceste informații ne vor ajuta să ne cunoaștem drepturile, să înțelegem garanțiile care ne sunt oferite precum și limita utilizării acestor bunuri și servicii.

2.7 [Identitate] Care este identitatea mea digitală?

 Amprenta digitală reprezintă urma informațională pe care o lăsăm în cursul navigării noastre online. Unele dispozitive sau furnizori de servicii rețin date despre acțiunile noastre mult timp după ce am încetat acea acțiune. Legalitatea acestor acțiuni și legalitatea modului în care colectorii acestor informații le utilizează, este o chestiune aflată în atenția publică.

Bula digitală reprezintă orizontul informațional care ne este accesibil în mediul digital. Aceasta este influențată atât de cunoștințele pe care le avem (cultură, limbă, relații sociale) cât și de informațiile pe care le-am accesat și care, în unele cazuri, influențează informațiile care ne sunt livrate.

Filtrele digitale reprezintă o serie de protocoale de transfer și/sau de blocare a datelor pe care le accesăm de pe dispozitivul nostru. Aceste filtre determină când și în ce condiții ne sunt livrate sau putem accesa informații de pe dispozitivele noastre digitale. Aceste filtre pot fi influențate de vârstă, poziție geografică, plata unor sume de bani, alegeri sau preferințe, elemente de securitate (ex. Spam, programe corupte, informații cenzurate), ceea ce am blocat noi intenționat (furnizori de servicii, persoane, publicitate etc.) sau ceea ce ne-a exclus pe noi de la accesul acelor informații.

 Istoricul digital este o specie a amprentei digitale, cu efecte practice mai concrete. Unii furnizori de servicii înregistrează automat informații despre preferințele și activitatea noastră. Pe baza acestor informații putem fi profilați ca persoane de interes pentru diferite subiecte (publicitate, politică, economie, conținut digital) sau ne pot fi recomandate diferite produse, persoane sau informații.

Conștientizarea, analiza amprentei digitale și a modului în care istoricul accesărilor noastre influențează informațiile care ne sunt servite, este importantă pentru noi ca cetățeni digitali.

 Bula digitală șifiltrele pe care le avem în navigarea online influențează într-un mod determinant informațiile pe care le primim. De asemenea, acestea pot influența și modul în care vedem și ne raportăm la lumea din jurul nostru.

Pentru o mai bună înțelegere a drepturilor și obligațiilor pe care le avem în acest domeniu și a posibilelor efecte ale acestor practici poate fi consultată [Legea 190 din 2018](#) și este recomandată citirea termenilor și condițiilor serviciilor pe care le accesăm.

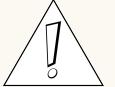
3. Comportament

În acest capitol vom explora trăsături și perspective relevante pentru comportamentul nostru.

3.1 Conștient și contributiv global

 Trăim într-o lume globalizată, în care evenimente care au loc într-o parte a globului au repercușiuni din ce în ce mai ample asupra altor părți ale globului. Pandemia și efectele ei multiple sunt bune exemple în acest sens. Această relație este valabilă și invers, pentru că deciziile noastre de consum, atenția față de mediu sau interacțiunea în mediul digital influențează lumea mai mult decât observăm la o primă vedere.

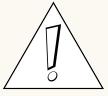
 O conștientizare a acestor conexiuni și o ajustare a comportamentului nostru prin care să ajungem la un punct de echilibru și de influență pozitivă, prin acțiuni la nivel personal (consum conștient, respect față de mediu, solidaritate cu cei care au nevoie etc.) are potențialul de a construi o lume mai bună pentru noi toți. Suntem împreună în această lume, depindem unii de alții pentru dezvoltarea societății și dezvoltarea proprie. Fiecare cetățean face parte din comunitatea umană, dar fiecare cetățean poate alege cum influențează societatea globală.

 Deși să acționăm la nivel global poate părea o problemă insurmontabilă, acțiunile noastre la nivel local pot avea impact global. Putem începe prin a achiziționa bunuri de producție autohtonă (încurajăm producătorii locali și reducem emisiile de dioxid de carbon rezultate din transportul mărfuii), putem fi mai conștienți în ceea ce privește reciclarea și utilizarea cât mai rară a plasticului, putem folosi mijloace de transport electrice, sau mijloace de transport în comun.

3.2 Informat despre dinamica localității

 Secoul 21 este supranumit și “Era Informației”. Avem acces la o multitudine de platforme de informare (ziare, știri TV, site-uri de socializare și multe altele). Deși există o abundență de resurse de informare, ca cetățean este extrem de relevant să verificăm sursele și să verificăm mereu veridicitatea respectivei informații.

 Atenție! A fi informat este atât o componentă a drepturilor cetățenești pe cât este o responsabilitate a cetățeanului! Este benefic pentru dezvoltarea urbană și implicit bunăstarea noastră și a persoanelor apropiate să accesăm informații despre situația și evoluția orașului și a propriei comunități. Fiind informați putem decide, acționa și să ne pregătim în consecință pentru viitorului nostru și al celor dragi nouă, putem .

 Te gândești ce poți face pentru a fi mai informat? Iată o scurtă listă de sugestii:

1. Răspunde la întrebarea: ce mi-as dori să îmi ofere acest oraș în viitor? (ex: mediu mai curat, activități culturale, sportive, oportunități de munca și business etc);
2. Citește ce proiecte, planuri, strategii are orașul pe domeniile de interes pentru tine;
3. Fructifică aceste planuri în favoarea ta și a celor dragi din jur (poți dezvolta un business sau alege un mediu mai potrivit pentru viața ta) sau cere o mai mare atenție pentru un domeniu de interes pentru tine și neglijat de autorități.;

3.3 Activ și constructiv social

 A fi proactiv în comunitatea în care trăim înseamnă că nu suntem **numai** informați cu privire la ceea ce se întâmplă, nu suntem **doar** reactivi cu privire la ceea ce se întâmplă în jurul nostru, ci de asemenea participăm în mod activ la crearea viitorului comunității noastre.

 Este preferabil să fim activi și proactivi deoarece societatea este formată din indivizi a căror opinie contează și conturează mediul în care trăiesc. Avem dreptul și obligația să fim implicați în decizii și acțiunile care ne afectează pe noi toți. **Proactivitatea demonstrează că ne pasă de și ne implicăm** în evoluția localității noastre, suntem conștienți că cel mai bun mod în care putem să ne pregătim pentru viitor este să îl construim.

 Dacă îți-ai pus până acum întrebarea "Cum aş putea eu fi activ în societatea în care trăiesc", avem câteva sugestii:

1. Votează la alegeri (locale, naționale, etc.);
2. Participă la debaterile publice;
3. Îla legătura cu autoritățile locale și semnalează problemele cu care se confruntă comunitatea ta;
4. Organizează într-un mod civilizat și informat activități pentru îmbunătățirea comunității tale (spre exemplu: adunarea gunoaielor din pădure, organizarea de evenimente pentru un scop caritabil, etc.);

3.4 Perseverent și adaptabil la schimbare

Actuala viteză cu care spațiului urban își schimbă înfățișarea și modul în care își desfășoară activitățile productive este din ce în ce mai dinamic. Este necesar pentru o evoluție sustenabilă a orașului nostru să ne adaptăm la noile medii și metodologii de lucru.

Fie că ne dorim sau nu, progresul va avea loc în cadrul comunităților noastre, schimbarea fiind una dintre puținele constante universale. Este benefic pentru noi să nu ne distanțăm de schimbare, ci să o îmbrățișăm, rămânând informați și activi în colectivitățile noastre, să ținem pasul cu evoluțiile tehnologice, legale și socio-economice. Știind că schimbarea se va întâmpla fie că dorim noi sau nu, alegera este a noastră dacă privim schimbarea ca pe o sursă de creștere, de dezvoltare, sau un motiv de constrângere și nefericire.

Deși reziliența în aceste domenii pare o misiune ce poate ocupa o foarte mare parte din timpul unui cetățean, putem să:

1. Apelăm la surse de informare (știri, social media,)
2. Participăm la lecții și alte evenimente de educare a publicului
3. Ne integrăm în grupuri de informare
4. Înțelegem, folosim și îmbrățișăm schimbarea

3.5 Atent la nevoi și perspective diverse

Nu există niciun adevarat absolut în comunități. Toate afirmațiile pozitive sunt contextuale, existând cel puțin o situație, într-un alt mediu, în care adevarul unei persoane este fals pentru o altă persoană. Atenția la nevoile și perspectivele celor din jur este acțiunea continuă prin care putem înțelege cum gândesc, simt și acționează ceilalți oameni, parte din comunitatea în care trăim. Înțelegând și având capacitatea de a respecta opinii și nevoi diferite de ale noastre putem crea o comunitate modernă.

Pentru a înțelege și pentru a putea lucra împreună într-un mod eficient trebuie să ne punem în pielea altor persoane, să înțelegem situațiile în care aceștia se află, să empatizăm, respectându-le pozițiile. Avem șansa să ne largim câmpul de cunoștințe și de competente, iar ceilalți au șansa să primească ajutorul tău. De multe ori, ajutorul este chiar manifestarea înțelegerii și acceptării punctelor de vedere diferite.

 Este important să ne antrenăm abilitatea noastră de a empatiza perspectivele celorlați cetățeni. Putem începe prin a:

1. Asculta activ ce spune și ce nu spune, dar simte și ar dori să exprime cei din jur;
2. Empatizeaza cu perspectivele și modurile diferite de gândire, cu credința că ele îți pot lărgi cîmpul de cunoaștere;
3. Nu stagna asupra viziunii noastre și să avem deschidere spre alte opinii;
4. Respecta viziunile care diferă de ale noastre;

3.6 Implicat în proiecte civice

 Implicarea în proiecte de natură civică înseamnă o orientare a priorităților către colectiv. Această implicare mai este cunoscută sub denumirea de "voluntariat". Putem defini această ocupație ca fiind renunțarea în mod deliberat de la unele resurse personale (bani, timp, energie, etc.) pentru a putea contribui eficient la construirea unor resurse comune, pentru a ne aduce contribuția personală către un bine universal.

 Acțiunea de a contribui către dezvoltarea comunității poate avea un efect direct asupra dezvoltării noastre personale. Investindu-ne resursele în proiecte civice, investim în mod direct și conștient în propria noastră prosperitate. Astfel, a aduce valoare comunității noastre implică în mod automat a ne aduce nouă beneficii pe termen mediu și lung.

Pentru a-i ajuta pe cei din jur și implicit pentru a ne ajuta pe noi, avem nevoie să:

1. Ne adresăm des întrebarea "Cum pot eu să îi ajut pe cei din jur?";
2. Răspundem pozitiv la apeluri către comunitatea în care trăim (exemplu: voluntariat, strângere de fonduri, participarea la debateri și consultări etc.);
3. Îi ascultăm, înțelegem și ajutăm pe cei din jurul nostru;

3.7 Independent în gândire și acțiune

 Gândim singuri și autonom atunci când avem un plan pentru viața noastră și o listă de criterii și valori prin intermediul cărora luăm decizii în viața noastră. Lucrăm în paralel atât la propria evoluție cât și la evoluția comună. Acțiunile noastre individuale produc prin sinergie efecte de sistem. Vedem legăturile și interdependențele sistemicе și suntem conștienți că tot ceea ce este în jurul nostru ne privește.

Cei care au propriile mecanisme de gândire critică și independentă pot identifica mai ușor mesajele false, riscurile și oportunitățile pe care orașul le oferă și pot participa la dezvoltarea acestuia în direcția potrivită.

Așa cum am mai menționat în acest ghid, construirea unei colectivități urbane este un proces complex ce aduce laolaltă o multitudine de resurse, oameni, perspective, sisteme, individualismul, dar și colectivismul. Este indicat să conștientizăm că orice oraș este într-o perpetuă evoluție, că nu are o formă finală și că acest proces de dezvoltare trebuie îndeaproape proiectat, coordonat și implementat de către cetățeni.

-
1. Clarifică lucrurile importante pentru tine (valori, interese, direcții etc);
 2. Selectează contextele, proiectele și oamenii cu care alegi să mergi la drum;
 3. Fă primul pas și măsoară rezultatul înainte și ulterior.

Du-mă la testul cetățeanului digital!